

§ 127 Esitys uudeksi alueidenkäyttölainsäädännöksi, lausunto

Kunnanjohtajan valmistelu:

Jan Finne, jan.finne@voyri.fi, puh. 040 568 3400

Esityksen tavoitteena on uudistaa alueidenkäyttöä koskevat säännökset Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi. Esityksen tavoitteena on myös, että alueidenkäyttöä koskevia säännöksiä uudistettaessa otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun tulevaisuuden haasteista, muuttuvasta toimintaympäristöstä sekä aluehallinnon rakenteiden muutoksista aiheutuvat kehittämistarpeet. Lisäksi uudistuksen tavoitteena on selkeyttää ja sujuvoittaa alueidenkäyttöä koskevia säännöksiä ja tehdä niihin tarvittavat lakitekniset ja kielelliset korjaukset.

Kunta on saanut lisäaikaa hallituksen esitystä koskevan lausuntonsa antamiselle 6.8.2025 asti.

Yleiset säännökset

Vöyrin kunnanhallitus esittää kritiikkiä siitä, että pelkästään lakiesitys on saatavilla ruotsiksi. Hallituksen esitys on olemassa vain suomeksi. Alueidenkäyttölaki vaikuttaa kunnan tehtäviin, oikeuksiin ja velvollisuuksiin laaja-alaisesti, joten on hyvin puutteellista, ettei lainsäädäntöaineistoa ole saatavilla molemmilla kansalliskielillä. Lisäksi lausunnot on annettava kesän aikana. Kunnanhallitus on kuitenkin tyytyväinen saatuaan lisäaikaa kunnan lausunnon antamiseen.

Maakuntakaava

Lakiesitys on osittain ristiriitainen, koska esityksen mukaan vastuu alueellisista kysymyksistä siirtyy kunnille ja maakuntakaavojen merkitys vähenee, mutta samalla tiukennetaan tuulivoimapuistojen suunnittelun vaatimuksia liittämällä suunnittelu osaksi maakuntakaavoitusta. On syytä huomauttaa, että yksityiskohtaiset selvitykset ja vaikutusten arvioinnit tehdään osana kunnan suunnittelutyötä eikä tuulivoimapuistojen sitominen osaksi maakuntakaavoitusta (joka on kokonaisvaltaista suunnittelua) ole tarkoituksenmukaista. Maakuntakaavan muuttunut luonne tarkoittaa kunnille uusia yhteistyön muotoja, mikä aiheuttaa epävarmuutta ja voi kestää kauan ennen kuin uusi suunnittelujärjestelmä uusine prosesseineen voidaan ottaa käyttöön. Tämä lisää julkisen sektorin ja kuntien resurssien käyttöä pitkälle tulevaisuuteen.

Yleiskaava

Vöyrin kunnanhallitus suhtautuu myönteisesti yleiskaavan sisältövaatimusten täydentämiseen ja laajentamiseen. On tärkeää, että yhdyskuntarakenne on taloudellisesti ja ekologisesti kestävä ja että luonnon monimuotoisuutta ja luontoarvoja vaalitaan. Kunnanhallitus suhtautuu kuitenkin kriittisesti siihen, että kunnalle asetettaisiin korvausvelvollisuus esimerkiksi luonnonsuojelutoimia tai metsätalouden harjoittamisen rajoittamista koskien. Tämänhetkisten periaatteiden ja vastuunjaon mukaan suojelupäätöksistä aiheutuvista korvauksista vastaa ely-keskusten kautta valtio. Jos tämä periaatteellinen muutos hyväksytään

lainsäädännön muutoksella, kuntien tulisi myös saada valtiolta määrärahoja tai valtionosuuksia luonnonsuojelutoimiin.

Asemakaava

Kunnanhallitus suhtautuu kriittisesti siihen, että kunnalle asetettaisiin korvausvelvollisuus esimerkiksi luonnonsuojelutoimia tai metsätalouden harjoittamisen rajoittamista koskien. Tämänhetkisten periaatteiden ja vastuunjaon mukaan suojelupäätöksistä aiheutuvista korvauksista vastaa ely-keskusten kautta valtio. Jos tämä periaatteellinen muutos hyväksytään lainsäädännön muutoksella, kuntien tulisi myös saada valtiolta määrärahoja tai valtionosuuksia luonnonsuojelutoimiin.

Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Lakiesityksen mukaan tuulivoimala on sijoitettava vähintään kahdeksan kertaa tuulivoimalan kokonaiskorkeuden etäisyydelle olemassa olevista asuinrakennuksista ja rakentamisluvan saaneista asuinrakennuspaikoista sekä asemakaavassa tai 40 tai 73 §:ssä tarkoitettussa yleiskaavassa osoitetuista asuinrakennuspaikoista, jos tuulivoimarakentaminen ei sijoitu maakuntakaavassa osoitetulle tuulivoimaloiden alueelle. Esitys on hyvin ongelmallinen, ja se rajoittaa kuntien kaavoitusoikeuksia. Esityksen mukaan on selvitetty, että tuulivoimarakentamisen potentiaali tippuu monissa maakunnissa lähes nollaan 1 500 metrin vähimmäisetäisyydellä. Kun otetaan huomioon, että tällä hetkellä suunniteltavien tuulivoimaloiden vähimmäiskorkeus on 300 metriä, olisi lakiesityksen mukainen vähimmäisetäisyys käytännössä 2 400 metriä. Tämä tarkoittaa uusien tuulivoimaloiden suunnittelupotentiaalin tippumista nollaan useimmissa maakunnissa. Mikäli vähimmäisetäisyys otetaan käyttöön, on parempi asettaa selvitysaineiston mukainen raja eli vähimmäisetäisyys, joka olisi viisi kertaa tuulivoimalan kokonaiskorkeus.

Esityksen mukaan uusiutuvan energian tuotanto on lisääntynyt Suomessa viime vuosina merkittävästi, mikä puolestaan on parantanut huomattavasti Suomen energiaomavaraisuutta. Hajautettu energiantuotantojärjestelmä on hyvä asia myös huoltovarmuuden kannalta. Esitetyn vähimmäisetäisyyden käyttöönotolla olisi heikentävä vaikutus tällä hetkellä saavutettuihin myönteisiin tavoitteisiin.

Lisäksi kun huomioon otetaan, että tuulivoimatuotantoa harjoitetaan haja-asutusalueilla ja maaseutukunnissa, vähimmäisetäisyyden käyttöönotto heikentäisi monien pienten ja keskisuurten kuntien elinvoimaa.

Maakuntakaavassa osoitetut rajat tuulivoima-alueille ovat aina ohjeellisia ja kunnat vastaavat riittävien ja yksityiskohtaisten selvitysten tekemisestä yleiskaavavaiheessa. Siksi hallituksen esityksessä onkin aiheellista selventää, että maakuntakaava on jatkossakin ohjeellinen ja tarkat rajaukset tehdään kunnan tuulivoimayleiskaavassa.

Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset
Lakiesityksen mukaan aurinkovoimaa varten osoitettu alue kaavoitetaan aina, jos se on pinta-alaltaan yli 10 hehtaaria. Kyse on hyvin pienestä pinta-alasta ja huomattavasti suurempi pinta-ala olisi perusteltu. Tällä hetkellä kuntien lähtökohtana on aloittaa kaavoitus vasta, kun alue on pinta-alaltaan satoja hehtaareja. Lakiesityksen ei tulisi poiketa merkittävästi nykyisistä suunnitteluperiaatteista ja 10 hehtaaria on aivan liian pieni alue resursseja vievän kaavoituksen kohteeksi.

Lakiesityksessä ehdotetaan, että aurinkovoimarakentamista ei osoiteta merkittävässä määrin metsämaalle. Ehdotus ei ole tarkoituksenmukainen, sillä siitä ei käy ilmi, mitä ”merkittävässä määrin” tarkoittaa. Ehdotuksessa ei myöskään oteta huomioon, että kaikki metsämaat eivät ole samanlaisia. Metsämaankin osoittaminen aurinkovoimaa varten voi tietyissä tapauksissa olla perusteltua, jos maa ei sovellu metsätalouteen tai sillä ei ole esimerkiksi suojeluarvoja. Tarkoituksenmukaisempi ehdotus olisi, että vain sellaista metsämaata, jolla ei ole taloudellista tai ekologista arvoa, voisi osoittaa aurinkovoimaa varten.

Kunnanjohtajan esitys:

Jan Finne, jan.finne@voyri.fi, puh. 040 568 3400

Kunnanhallitus hyväksyy lausunnon esityksestä uudeksi alueidenkäyttölaiksi.

KH § 127

PÄÄTÖS:

Esityksen mukaan.

--